

Lehetőségek az anyagtakarékosságra

A SZOT elnöksége pénteki ülésén megvitatta, hogy a szakszervezetek milyen módon segíthetik a gazdaságos anyagfelhasználás javítására és az egyszerű anyagmegtakarítást biztosító technológiák fejlesztésére kidolgozott kormányprogram végrehajtását.

Az elnökség rámutatott: a lehetőségek nagyok, mert termékeink jelentős része több anyagot tartalmaz, mint amire műszakilag szükség lenne. A hazai gépek súlya átlagosan 10–15 százalékkal a nem-

zetközi szint felett van, ezt a többletet azonban a termékek árában a vevő nem ismeri el. A programban szereplő intézkedések sikeres megvalósításával 1985-re mintegy 17 milliárd forintos megtakarítás érhető el, ez azonban az alsó határ, mivel a takarékosági intézkedések szélesebb területre hatnak, racionálisabb gazdálkodásra ösztönöznek. A szakszervezeti szervek mindezt segítik, s e munkához a SZOT elnöksége irányelveket dolgozott ki.

Szüreti segítők

Szorgoskodás a kertekben — Megéri

Állítólag néha már olyan érzése támad kétheti almaszedés után a városiakok Tóth Gábornénak, hogy minden, boltban kínált almát ő szedett a zánkányszéki határban. Miután Papp Sándorék rábeszéléstől a fiatalasszonyt is az őszi munkára, férjével Szegedről autózta ki naponta kis kikapcsolódásra. Beálltak az alkalmi almaszedők népes táborában.

Vass Dezső brigádvezető szerint a szakszervezetek almatermésének körülbelül a negyedét a hétvégi segítők szedik le. Az idén exportnak, piacnak, boltnak, lénak és cefrének való gyümölcsöt válogattak, s ilyen fogalmakkal mint tükörfogott, korszedés ismerkedhettek a mezőgazdasági munkákban járattak emberek.

Öröm és a kényszer keveréke, amikor a gazdaságok menteni igyekeznek a bő termést. Az aprólekos munkát kívánó gyümölcszedés mindig is gondot okozott a közösségeknek. Kevés az emberük hozzá, a gépek nem mindegyike alkalmas a minőségi munkára. Mostanában pedig annyira válogatósak lettek a vevők, hogy a szövetkezetek kénytelenek keresni az eszes megoldásokat, amellyel megfogják maguknak a jó piacot. Mint például az öttömösiek. A Magyar László Tsz-ben házhöz csálják a segítséget. Természetesen, ha előbb telefonon megbeszéljük, hogy hol, mikor és kivel. A napokban is kis riadalom támadt az irodista lányok között, mert nem értették pontosan, hová is akar kilyukadni a másik a recsegő vonal túlsó végén. De éppen helyben volt Bogdár Imre főkönyvelő, s minden tisztázódott. Mégpedig:

— Olyan almát szed mindenki magának, amilyet a kedve tartja. Az almáskertben kap ládat, és a munka befejeztével négy forintért megveheti a gyümölcsöt.

— Megéri ez?

— Mindketten jól járunk. A jelentkező friss áruhoz juthat, a térszerek pedig hamarabb befejeződik az almaszüret.

Hogy most éppen a harmadánál-felénél vagy más-
hoj tartanak, arról az almáskert kisebb kertjében, a hirtelenjében fölfráztott pajtában kaptunk választ. Dobó András, a rakodóbrigád egyik erős embere szerint már harmadik hete indítják útnak a konténerekkel, ládákkal megrakott autókat. Ottjártunkkor éppen Farkas Cs. József ült a vezetőfülkében a többiek — Huszta Mátyás, Volford István és Szabó Zoltán készülődtek a pakoláshoz. Várhelyi István targoncázott.

— A konténeres Budapestre, a Hungarofrutnak, a

raklapos pedig Szegedre, a tranzitra — igazítják el az érdeklődőt.

— Válogatnak az átvéveket? Hajdú Ferenc brigádvezetőnek ráncba szalad a homloka.

— Volt fuvar, amelyik nem kellett, nagyon zöldelltek a kereskedők.

Ugyanígy jártak a zánkányszékiek is. Nyomában híre is kerekedett a fák között, hogy a tagi szedésben találtatott a hiba.

Hogy ezért-e vagy másért, másnap már vitte is az elnöki döntés hírének Katona László: új tarifát vezetnek be az almaszedőknek. Rátesznek egy kis pénzt a munkára. A Bodó-tanya mellett almaszedés után, ha gyorsabban nem is, de tisztultak az almasorok. Ugyan-
is előbb leszedték a javát, utoljára pedig fölszedték a fa alá hullott gyümölcsöt.

— Biztos jó pálinka lesz belőle?

— Jut ebből a piacra is — vélték sokan, vétek lenne a kis labdányi almákat a cefrébe darálni — mondta a ruszai Kiri Vince — almahámozás közben. Asszonya azonnal le is torkolta, mondván: tavaly gyufaszállal piszkálták az almák kocsányából a homokot, ennek ellenére össze kellett darálni az egészet.

Huszta Vince elnökhelyettes most nyugodtabb a piac miatt, mint tavaly. Ime a tapasztalat summázata: „Fizetnek még érte árat, csak ki kell várni. Mások is így volt. Most senkinek, tavasszal, meg már mindenkinek kellene az alma.”

Könnyű a zánkányszékieknek, amellyel, hogy szépek a gyümölcsöseik, meg el is tudják tartani tavaszig a portékát. Van hűtőházuk. Igaz, meg is kell érte dolgozniuk.

Különben az Egyetértés Szakszervezetben minden nap hétkor már ott áll a piros busz a gépuvornál, s ha megtelik, ha nem, indul a határba. Dél tájban pedig a „liba”, az ebédes kocsi meleg ételt visz a segítőknek. Ilyenkor még az is elfelejtődik, hogy a munka-kezdetnél nem stimmel minden. Történetesen bent maradtak az almaszedő szatyrok, s emiatt jut idő bőven a tereferésre, meg a hasznos gondolatok kicserélésére. A múltkoriban is tagbaszakadt ember magyarázta Farkas Zoltánnak, hogy olyan marógépet kellene a gépe után akasztani, amelyik a faszorokból is kiszedné a gázt.

Egyik nap alma, másikon szőlőszedés vagy egyszerre mindkettő. — mondogatják most mindenfelé. Egy biztos, akad tennivaló a gyümölcs-termesztő gazdaságokban. Az öttömösi iskolások a Palotás-

szőlőben szüretelnek. Telnek a platókra szerelt tartályok. A nagy szünetben — éves idején — Bakos Balázs né nagyjából összegezi csak a strigulákat. A precíz munkát meghagyja a számtalan kollektáknak. Tavaly számító-gép döntötte el, kinek mennyi forint járt az elszámolás után. Közben Kazi Ferenc bemutatja tudományát, hogy ő akár a magas oszlopon is megáll egy lábón, csak tanulni ne kelljen majd a szőlőszedés után.

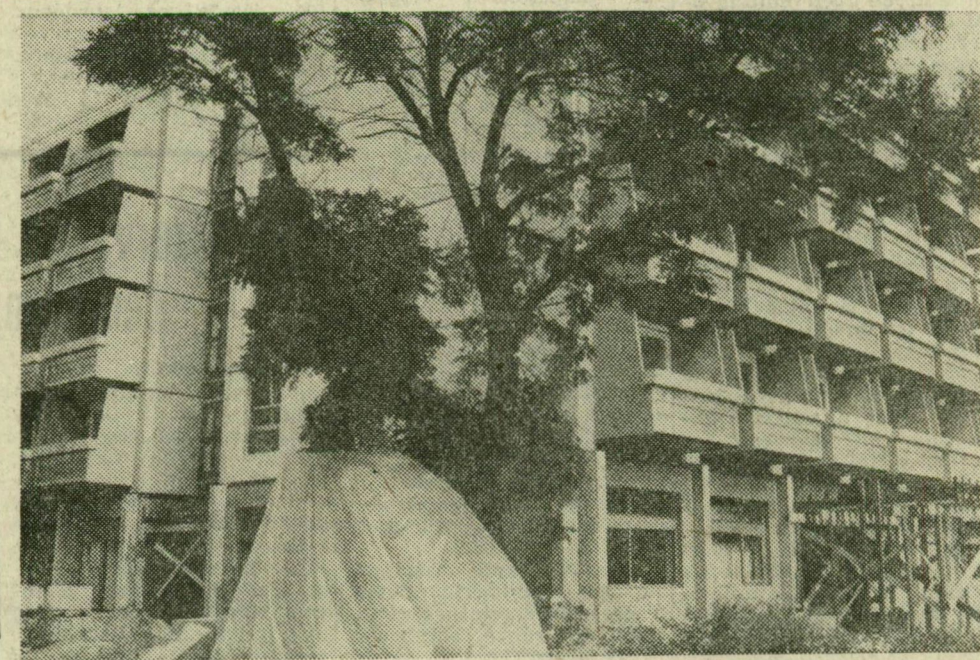
A hatodik osztályos Dobó Nárcisz elárulja, hogy kicsit unják ugyan a munkát, de a pénz jó lesz majd érte.

Németh Irén és Dobó Edit is nagyot harapva a tojásos-kolbászos kenyérből, egyetértően bólint. De azt sem titkolják, hogy előző nap ők szedték a legtöbb szőlőt az osztályban. Erre persze a nyolcadikosok is közlik: tölük pedig Papp Antal és Király Róbert járt az élen, még akkor is, ha őt védő-
rel levontak a teljesítményből helytelenkedés miatt.

Katona Illés és Szekeres Szilveszter már csütörtökön a szombati nagy munkára készülődnek, szedik össze a vödöröket, tartályokat, meg a vízhordókat. Csaknem kétszáz városi segítséget jeleztek a szürethez, almaszedéshez. A zánkányszékiek busza is már szinte járatszerűen közlekedik Szegedre a hét végén.

A fürttel megrakott szőlő-lugasok, a gyümölcsrel teli ágak láttán ez már nem is meglepő...

Majoros Tibor

Öregek otthona

A tervek szerint az év végére készül el Szegeden a Tolbuhin sugárúti öregek otthona. A 110 férőhelyes garzonjellegű lakásokból álló épület kényelmesebb és korszerűbb lesz a két meglevőnél. Ennek közvetlen szomszédságában építik fel — várhatóan 1984-ben — a másik ugyanilyen házát, melyben helyet kap közös konyha és mosoda is.

Milyen lesz a szegedi műjégpálya?

Hogy milyen lesz, arról némi fogalmat alkothattak már maguknak azok a városiakok, akik közszemlére tett makettet, vagy annak képét lapunkban látták. A makett azonban a laikusok számára — és mivel Szegeden eddig nem épült műjégpálya, csaknem mindannyian annak számítunk — nem szolgál kellő tájékoztatással. Márpedig — hiszen dolgoztunk, és bizonyára még dolgozni is fogunk érte — joggal kíváncsi az ember, mire áldozza erejét, szabad idejét, forintját. A társadalmi összefogás eddigi hullámai tovább gyűrűznek még jó ideig, sok-sok téglajegy árára, tucatnyira is több intézmény munkatársainak szervező tevékenységére, gyárak, vállalatok brigádjainak önzetlen munkájára lesz szükség ahhoz, hogy az első korcsolyázókat fogadhasák a pályán. Amely olyan lesz, amilyen nincs több széles e világon...

Es nem is lesz, mert különleges adottságokkal, feltételekkel kellett számolniuk a tervezőknek. A Szabadkai út, Horgosi út, a vasúti töltés és a szálmagyár iparvágánya közötti terület ugyanis meglehetősen mély fekvésű, a csapadékvíz megrekedt ott. Olyan műszaki megoldást kellett tehát találni, amely ezt a nehézséget a szó szoros értelmében áthidalja. A pécsi, miskolci, debreceni műjégpálya-építők tapasztalatait összegyűjthették a szegedi sportlétesítmény tervének megalkotói, ám mégsem volt könnyű dolguk: a helyi sajátosságok és igények, a pénzügyi lehetőségek számukra egészen új helyzetet teremtettek. Azt azonban éppen más városok pályáinak tüzeteltetői ajánlották: semmiképp se tervezzenek a szegediek nyitott pályát. Az energiaköltségek is lényegesen nagyobbak, a jégfelújítás is nehezekebb, és a hó, a szél jégprontó hatása is fokozottabban érvényesül. Az intéz így szölte: ami pillanatnyilag tán drágább, az hosszabb távlat-

ban olcsóbb. (Egy példa: a csaknem kétezer négyzetméteres jégfelületre elég, ha csak tízcentis hó esik, és máris hetven, három köbméteres teherautóval lehet csak elhordani a havat! Elképzelhető, hogy ez mennyi ideig tartana!)

Nos, tehát az előzetes tanulmányterv elkészülte után megszületett a döntés: fedett lesz az építkezés első ütemében megvalósítandó, a nemzetközi jégkorongmérkőzések pályaszabványának is megfelelő korcsolyázóhely, két oldalán lelátóval, öltöző- és melegedőhelyiségekkel. (Később anyagi lehetőségektől függően mód lesz arra, hogy nyitott pályát, újabb öltözőket, gyakorló-, illetve tanpályát toldjanak a fedett csarnokhoz. Sőt: tenispályákra is maradjon hely. Teniszezni nyáron egyébként a fedett csarnok speciális szőnyeggel lefedett pályáján is lehet, amely akár kiállítási munkák rendezésére is alkalmassá tehető.)

A műjégpálya tervezőitől, a DÉLTERV munkatársaitól tudjuk, hogy az elképzelések megfogalmazásában segítségükre volt a Szegedi Tervező Szövetkezet a talajmechanikai, a CSOMI-TERV a geodéziai, s az Energiagazdálkodási Intézet a hűtőtechnikai kérdések megválaszolásával. S tervezőként is közreműködik a kivitelezést vállaló DÉLÉP, hiszen a technológiai folyamatok részleteinek kimunkálásához jobban értenek az ottani szakemberek. A közös összefogás tehát már a tervkészítésben is érzékelhető...

A már említett rossz talajadottságok „kárpótlásául” a szálmagyár ösztől tavaszig felesleges hűtőkapacitása szolgál: ezért érdemes éppen ott, a gyár közvetlen közelében építeni a jégpályát. (Meg persze azért is, hogy az egyik legforgalmasabb „városkapu” szebbé váljék. Ráadásul villamos-sal, autóbusszal könnyen megközelíthető lesz a pá-

lya, amelynek oldalában autóparkolónak szintén marad hely.) A magas talajvízszint káros hatásait szivárgórendszer kiépítésével ellensúlyozzák majd: a csőhálózat természetes lejtésével továbbítja a csapadékvizet a közeli fő gyűjtő csatornába. A pályaszervezetet pillérekkel támasztják alá, s több rétegű alsó szigeteléssel veszik elejét a hővesztésnek. Az a betonréteg ugyanis, amely már közvetlenül a jéggel érintkezik, mínusz 4–5 fokra lesz. Hogy a fémnél olcsóbb legyen, és ne korrodáljon, műanyag csöveket fektetnek le — egymástól 9 centiméterre — ebbe a hűtőbetonba, s ezen a 22 kilométeres hálózaton áramoltatják a Glykol hűtő-folyadékot — negyven köbméter kell belőle az egy-szeri feltöltéshez! A Glykol lesz tehát a betonréteg hűtője, s a beton a mindössze 3 centiméter vastag jég-reteg fagyasztója. (Persze, gép is kell hozzá — a műkorcsolya-bajnokságokról ismerősek már ezek a jégfel-
újító masinák.)

A tervezőknek előre kellett számolniuk a hőmérséklet-ingadozások káros hatásával. Ezért a 61-szer harmadméteres betonréteget — melyet 230 köbméternyi anyag felhasználásával „egy lélegzetre” kell elkészíteni! — csúszórétegre helyezik, s a dilatációs mozgásokat lehetővé tevő rugalmas anyaggal veszik körül. A pályát borító tetőnek is van érdekessége: 45 méternyi távolságot kell áthidalni, ragasztott faszervezettel, amely Agárdon készül, az Agrokompexnél. (Onnan származik az újszegedi Liget-fürdő fedett medencéinek kupolája is.) A csarnok jégén egyébként hat-hétszáz-an korcsolyáznak egy időben, lelátóin pedig 600 ülő- és kétszáz állóhelyet alakítanak ki — leendő jégmamáknak, sportbarátoknak. S már nem is a távoli jövőben: a terep-előkészítés ebben a hónapban megkezdődik.

Pálffy Katalin

Küldöttség elutazása

Elutazott Magyarországról a Szovjet-Magyar Baráti Társaság ukrán tagozatának küldöttsége, amely az MSZBT meghívására Ivan Grunyanszkij, az Ukrán SZSZK erdő- és falpari miniszterének, az SZMBT ukrán tagozata elnökének vezetésével tartózkodott hazánkban. Ivan Grunyanszkij fogadta Marjai József miniszterelnök-helyettes. A szovjet delegáció vezetője ellátogatott a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumba is. A szovjet küldöttség tagjait fogadta Apró Antal, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság elnöke.